הַחַזָּן כְּשֶׁקּוֹרֵא לַשֵּׁנִי אַף עַל פִּי שֶׁהוּא (יז) **כֹּהֵן**, (לב) **וְכֵיוָן שֶׁבָּזֶה נוֹהֲגִים בְּלֵוִי אַחַר לֵוִי.** הַגָּה: וְלָכֵן מַתָּר לַעֲלוֹת גַּם כֵּן (לג) לְמַפְטִיר בְּכִי הַאי גַּוְנָא, וְאִם קוֹרֵא מַפְטִיר סְתָם אֵין לָחֹשׁ לְפָגְמוֹ, דַּהֲרֵי לֹא מַזְכִּיר שְׁמוֹ. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵין לְקָרוֹת (לד) כֹּהֵן אוֹ לֵוִי (לה) לְמִנְיָן (יח) שְׁבָעָה, אֲבָל לְאַחַר שֶׁנִּשְׁלַם הַמִּנְיָן יְכוֹלִים לְקָרוֹת כֹּהֵן אוֹ לֵוִי (אגור (סי׳ קפב) בשם מהר״י וויל (שו״ת סי׳ ג) ומרדכי פרק הניזקין (ניטין סי׳ תנ) ובית יוסף (ד״ה וכתוב בשבלי (לקט) בשם רבינו ירוחם (נתיב נ ס״ג)) (לו) וְכֵן נוֹהֲגִין בְּמִדִּינוֹת אֵלּוּ, וּמִיהוּ (לז) בְּמָקוֹם צָרָךְ וּדְחָק יֵשׁ לִסְמֹךְ אַסְּבָרָא רִאשׁוֹנָה: **יא** מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁאִם קָרָא הַחַזָּן (לח) כֹּהֵן אוֹ לֵוִי (יט) (לט) וְאֵינוֹ שָׁם, **לֹא יִקְרָא לְאַחַר בְּשֵׁם,** (מ) **מְשׁוּם** פְּגָמוֹ שֶׁל (כ) **רִאשׁוֹן, אֶלָּא אַחֵר** (מא) יַעֲלֶה מַעֲצָמוֹ (וְכֵן נָהֲגוּ. שְׁלִיחַ צִבּוּר שֶׁהוּא כֹּהֵן (מב) יָכוֹל

מ הַגָּהוֹת מֵימוֹנִי (הל׳ תפילה פי״ב אות ט) בְּשֵׁם ר״מ.

בְּאֵר הֵיטֵב

(יז) **כֹּהֵן.** וּמִכָּל מָקוֹם בְּלִי הֶפְסֵק יִשְׂרָאֵל אֲסוּר, דְּחִישִׁינַן דִּלְמָא לֹא שָׁמְעוּ בַּלָּהוּ. בְּמָקוֹם שֶׁתַּקָּנוּ שֶׁחֲכָם הָעִיר יִקְרָא הַיְינוּ מִדּוֹת, אִם הוּא כֹּהֵן יָכוֹל לִקְרוֹת שְׁלִישִׁי. מִשְׁפַּט צֶדֶק (שם) ר״י הַלֵּוִי (סי׳ כט) כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י) עֹלַת תָּמִיד (סק״ג) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז): (יח) **שְׁבָעָה.** וְהוּא הַדִּין בְּחֲתָנִים לֹא יַעֲלֶה לְמַפְטִיר שֶׁהוּא מִנְיַן הַקְּרוּאִים, וְאִם אֵין שָׁם יִשְׂרָאֵל הַיּוֹדֵעַ לְהַפְטִיר מַקְרִין אוֹתוֹ. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז). עֵין סִימָן רפ״ד סָעִיף ד׳. וְכֵן אֵין לְקָרוֹתוֹ לְשִׁבְיִעִי, וְכֵן בְּיוֹם טוֹב לְחֲמִישִׁי. וְאִם קָרָא הַכֹּהֵן לְחֲמִישִׁי, אִם אָפְשָׁר לְהַלְחִיק בְּמַפְטִיר יַחְלִיק וְיַעֲמֹד שָׁם וְיִקְרָא לְמַפְטִיר הַחֲמִישִׁי וְהוּא יִקְרָא הַמַּפְטִיר, וּבְאִם אִי אֶפְשָׁר, כֵּיוָן שֶׁעָלָה שׁוּב לֹא יֵרֵד. אֲלִיהוּ זוּטָא (ס״ק יג). וְהָא דְּקוֹרֵא כֹּהֵן אַחַר כֹּהֵן אֶחָד לְאַחֲרוֹן וְאֶחָד לְמַפְטִיר, יֵשׁ לוֹמַר כֵּיוָן דְּמַפְטִיקִין בְּקָדִישׁ שָׁרִי. עֵין מָגֵן אַבְרָהָם (שם). [מַעֲשֶׂה אֵרַע בְּפֹרֶאג בְּיוֹם טוֹב שֶׁטָּעוּ וְקָרְאוּ לְכֹהֵן לַחֲמִישִׁי, וְהוֹרָה הַגָּאוֹן ר׳ אֲלִיהוּ רַבָּה זַ״ל דְּאִם אֶפְשָׁר לְהַלְחִיק בְּמַפְטִיר יַעֲמֹד שָׁם וְיִפְטִיר וְיִקְרָא הָאַחֲרוֹן וְהוּא מַפְטִיר, וּבְאִם אִי אֶפְשָׁר, כֵּיוָן שֶׁעָלָה לֹא יֵרֵד, עֵין שָׁם טַעֲמוֹ]: **יא** (יט) **וְאֵינוֹ שָׁם.** וְאִם אוֹתוֹ כֹּהֵן מִתְפַּלֵּל, מַתָּר לִקְרוֹת הָאַחֵר בְּשֵׁם, דְּהַכֹּל רוֹאִים שְׁמִשּׁוּם תְּפִלָּה אֵינוֹ עוֹלֶה. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יז): (כ) **רִאשׁוֹן.** הַמַּפְטִיר, וּבְאִם אִי אֶפְשָׁר, כֵּיוָן שֶׁעָלָה שׁוּב לֹא יֵרֵד. אֲלִיהוּ זוּטָא (ס״ק יג). וְהָא דְּקוֹרֵא כֹּהֵן אַחַר כֹּהֵן אֶחָד לְאַחֲרוֹן וְאֶחָד לְמַפְטִיר, יֵשׁ לוֹמַר כֵּיוָן דְּמַפְטִיקִין בְּקָדִישׁ שָׁרִי. עֵין מָגֵן אַבְרָהָם (שם). [מַעֲשֶׂה אֵרַע בְּפֹרֶאג בְּיוֹם טוֹב שֶׁטָּעוּ וְקָרְאוּ לְכֹהֵן לַחֲמִישִׁי, וְהוֹרָה הַגָּאוֹן ר׳ אֲלִיהוּ רַבָּה זַ״ל דְּאִם אֶפְשָׁר לְהַלְחִיק בְּמַפְטִיר יַעֲמֹד שָׁם וְיִפְטִיר וְיִקְרָא הָאַחֲרוֹן וְהוּא מַפְטִיר, וּבְאִם אִי אֶפְשָׁר, כֵּיוָן שֶׁעָלָה לֹא יֵרֵד, עֵין שָׁם טַעֲמוֹ]: **יא** (יט) **וְאֵינוֹ שָׁם.** וְאִם אוֹתוֹ כֹּהֵן מִתְפַּלֵּל, מַתָּר לִקְרוֹת הָאַחֵר בְּשֵׁם, דְּהַכֹּל רוֹאִים שְׁמִשּׁוּם תְּפִלָּה אֵינוֹ עוֹלֶה. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יז): (כ) **רִאשׁוֹן.** הַמַּפְטִיר, וּבְאִם אִי אֶפְשָׁר, כֵּיוָן שֶׁעָלָה שׁוּב לֹא יֵרֵד. אֲלִיהוּ זוּטָא (ס״ק יג). וְהָא דְּקוֹרֵא כֹּהֵן אַחַר כֹּהֵן אֶחָד לְאַחֲרוֹן וְאֶחָד לְמַפְטִיר, יֵשׁ לוֹמַר כֵּיוָן דְּמַפְטִיקִין בְּקָדִישׁ שָׁרִי. עֵין מָגֵן אַבְרָהָם (שם). [מַעֲשֶׂה אֵרַע בְּפֹרֶאג בְּיוֹם טוֹב שֶׁטָּעוּ וְקָרְאוּ לְכֹהֵן לַחֲמִישִׁי, וְהוֹרָה הַגָּאוֹן ר׳ אֲלִיהוּ רַבָּה זַ״ל דְּאִם אֶפְשָׁר לְהַלְחִיק בְּמַפְטִיר יַעֲמֹד שָׁם וְיִפְטִיר וְיִקְרָא הָאַחֲרוֹן וְהוּא מַפְטִיר, וּבְאִם אִי אֶפְשָׁר, כֵּיוָן שֶׁעָלָה לֹא יֵרֵד, עֵין שָׁם טַעֲמוֹ]:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַכֹּהֵן אוֹ הַלֵּוִי שֶׁהֵם חֲלָלִים, (לג) דְּהָא אוֹמְרִים אַף עַל פִּי שֶׁהוּא כֹּהֵן וְכֵן בְּלֵוִי שֶׁהוּא לֵוִי: **(לב) וְכֵיוָן שֶׁבָּזֶה נוֹהֲגִים וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף עַל גַּב דְּאָמְרִינַן בְּסָעִיף ט׳ דְּלֵוִי אַחַר לֵוִי לֹא יִקְרָא, הָכָא כֵּיוָן שֶׁהַפְּסִיק יִשְׂרָאֵל בֵּינְתַיִם, וְגַם אוֹמַר אַף עַל פִּי שֶׁהוּא לֵוִי, לֵיכָּא שׁוּם חֲשָׁשָׁא, וְכַנַּ״ל: **(לג) לְמַפְטִיר בְּכִי הַאי גַּוְנָא.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיַּזְכִּיר גַּם כֵּן שֶׁהוּא כֹּהֵן אוֹ לֵוִי: **(לד) כֹּהֵן אוֹ לֵוִי וְכוּ'.** וְהוּא הַדִּין אִפְלּוּ אִם יִרְצֶה לַעֲשׂוֹת סֵדֶר חָדָשׁ, דְּהֵינוּ כֹּהֵן לֵוִי יִשְׂרָאֵל, גַּם כֵּן אָסוּר לְשַׁנּוֹתָה זוֹ, כֵּיוָן שֶׁהוּא בְּתוֹךְ שִׁבְעָה קְרוּאִים. כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים, דְּבְתַעֲנִית לֹא יַעֲלֶה כֹּהֵן אוֹ לֵוִי לְמַפְטִיר, שֶׁהוּא מִמִּנְיַן הַקְּרוּאִים, שֶׁהַמַּפְטִיר הוּא הַשְּׁלִישִׁי, (לה) וְאִם אֵין שָׁם יִשְׂרָאֵל הַיּוֹדֵעַ לְהַפְטִיר, מַקְרִין אֲחֵרִים אוֹתוֹ: **(לה) לְמִנְיַן שִׁבְעָה.** טוֹב לַחֲמִישִׁי. וּבְדִיעֲבַד אִם טָעוּ וְקָרְאוּ לְכֹהֵן אוֹ לְלֵוִי בְּאֶמְצַע מִנְיַן הַקְּרוּאִים, אִם אֶפְשָׁר לְהַחְלִיף בְּמַפְטִיר אוֹ בְּאַחֲרוֹן, יַמְתִּין בְּתַּבָּה וְיִקְרְאוּ אַחֵר בִּמְקוֹמוֹ וְהוּא יַעֲלֶה לְאַחֲרוֹן אוֹ לְמַפְטִיר, וְאִם אִי אֶפְשָׁר, כֵּיוָן שֶׁעָלָה לֹא יֵרֵד, וּכְבָר, וּכְמוֹ שֶׁמְּסַיְּם הָרַמ״א דְּבִמְקוֹם צָרָךְ וּדְחָק יֵשׁ לִסְמֹךְ אַסְּבָרָא רִאשׁוֹנָה [אַחֲרוֹנִים]: **(לו) וְכֵן נוֹהֲגִין וְכוּ'.** וּבְלְבוּשׁ (ס״ק) כָּתַב דְּכַהַיּוֹם אֲפִלּוּ לְאַחַר שִׁבְעָה קְרוּאִים אֵין אָנוּ נוֹהֲגִין לְקָרוֹתָן אֶלָּא לְאַחֲרוֹן שֶׁבָּהֶם וְכֵן לְמַפְטִיר, וְכֵן הָעִקָּר שֶׁאַרְ אַחֲרוֹנִים. וְהַטַּעַם אִיתָא בְּלְבוּשׁ, דְּלֹא חָיְשִׁינַן בְּאַחֲרוֹן לְפָגָם, כִּי אַדְרַבָּה בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ מְחַשְּׁבִין אַחֲרוֹן חָשִׁיב מִכֻּלָּם לְפִי שֶׁהוּא מִסַּיֵּם הַפָּרָשָׁה, וְלָגְדוֹל שֶׁבַּצִּבּוּר קוֹרִין לְאַחֲרוֹן, וְאַף עַל פִּי שֶׁקּוֹרְאִין לְאַחֲרָיו הַמַּפְטִיר, הֲרֵי מַפְסִיקִין בֵּינָיו וּבֵין הַמַּפְטִיר בְּקָדִישׁ, וְגַם בְּמַפְטִיר אֵין מַקְפִּידִין אִם הוּא כֹּהֵן [דְּהָוֵי כִּתְחִלַּת קְרִיאָה וּכְדִלְקַמָּה] וַאֲפִלּוּ אִם הָאַחֲרוֹן הָיָה גַּם כֵּן כֹּהֵן אֵין חוֹשְׁשִׁין מִשּׁוּם כֹּהֵן אַחַר כֹּהֵן, כֵּיוָן שֶׁהַקָּדִישׁ מַפְסִיק בֵּינֵיהֶן, עַד כָּאן לְשׁוֹן הַלְּבוּשׁ. וּמִכָּל מָקוֹם בְּמָקוֹם צָרָךְ, כְּגוֹן שֶׁיֵּשׁ שְׁנֵי חֲתָנִים וְשׁוֹשְׁבִינִים, וּלְכָל אֶחָד מֵהֶן יֵשׁ כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם, חוֹלְקִין אֶת הַפָּרָשָׁה לִשְׁנַיִם, מִתְחִלָּה קוֹרִין שִׁבְעָה גַּבְרֵי לְאֶחָד, וְאַחַר כָּךְ קוֹרִין לָחֲתָן הַשֵּׁנִי וְשׁוֹשְׁבִינָיו. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים, דְּבִשְׁמִחַת תּוֹרָה שָׁמוֹצִיאִין שִׁלְשָׁה סִפְרֵי תּוֹרָה, יְכוֹלִין לִהְיוֹת שִׁלְשָׁה כֹּהֲנִים אֶחָד חֲתַן תּוֹרָה וְאֶחָד חֲתַן בְּרֵאשִׁית וְאֶחָד מַפְטִיר, כֵּיוָן שֶׁכָּל אֶחָד קוֹרֵא בְּסֵפֶר אַחֵר. אֲבָל בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת שֶׁחָל בְּשַׁבָּת שֵׁשׁ גַּם כֵּן שִׁלְשָׁה סְפָרִים, אֲז בְּסֵפֶר הָרִאשׁוֹן שֶׁקּוֹרִין בּוֹ פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ אֵין לִקְרוֹת לְכֹהֵן לְבַסּוֹף, אַף אִם הוֹסִיפוּ וְקָרְאוּ בּוֹ יוֹתֵר מִשִּׁבְעָה, לְפִי שֶׁעֲדַיִן אֵין מַשְׁלִימִין הַקְּרִיאָה בַּסֵּפֶר הַזֶּה וְהַמַּפְשִׁילִים הוּא בְּסֵפֶר הַשֵּׁנִי שֶׁקּוֹרִין בּוֹ פָּרָשַׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, רַק בְּסֵפֶר הַשֵּׁנִי שֶׁבּוֹ מַשְׁלִים הָאַחֲרוֹן, וּבְסֵפֶר שֶׁלְּאַחֲרָיו שֶׁקּוֹרִין בּוֹ שֶׁל שֶׁבְּיָדוֹ לִקְרוֹת לְכָל מִי שֶׁיִּרְצֶה, אוֹ בְּמָקוֹם שֶׁקּוֹנִין מִצְוֹת עֲלִיּוֹת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(לב) בַּיִת יוֹסֵף (ד״ה וכ״ש מקומות) לְחַד תַּרוּצָא, וְעֵין שָׁם מַה שֶּׁכָּתַב עוֹד בָּזֶה: **(לג)** וּבְחַיֵּי אָדָם (ח״א כלל לא סכ״א) מַשְׁמַע דְּאִם אֵין שָׁם מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְהַפְטִיר מָתַר אֲפִלּוּ בְּכֹהֵן, וְלֹא נְהִירָא כְּלָל דַּהֲרֵי הַמַּפְטִיר הוּא הַשְּׁלִישִׁי וּבִשְׁלִשָׁה קְרוּאִים לָכְלֵי עָלְמָא אֵין לִקְרוֹת שְׁלִישִׁי לְכֹהֵן כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן י״ד וְגַם בְּתִשׁוּבַת מֵהֲרַ״ם (מרוטנבורג ד״פ ח״ד סי׳ סד) אִיתָא בְּהָדְיָא דַּאֲחֵרִים מַקְרִין אוֹתוֹ עַיֵּן שָׁם: **(לד)** כֵּן מַשְׁמַע בְּבַיִת יוֹסֵף (ד״ה כתב הרשב״א) בְּמַה שֶׁהֵבִיא מִשָּׁם הָרִי״ף (בתשובה סי׳ רצד) וְרַב הַאי (שערי תשובה סי׳ ג) וְכֵן הַלְּבוּשׁ (ס״ו) וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד) וְהַגְּרַ״א: **(לה)** פְּרִי מְגַדִּים (משב״ז סק״ט):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת קְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה סִימָן קמ"ה

ג יְרוּשַׁלְמִי פֶּרֶק ה' דְּגִשְׁיָן (ה"ט). ס הָרַשְׁבָּ"א (בתשובה ח"א סִי' יג). ע מָרְדְּכִי סוֹף פֶּרֶק קַמָּא דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה (סִי' תשי).

(א) לִקְרֹא כֹּהֵן אַחַר (כ"מ) לַתּוֹרָה (מרדכי פרק הקורא עומד (סִי' תמיג) ואגור (סִי' קפט)): **יב** נ**עִיר** (מג) **שֶׁכֻּלָּהּ כֹּהֲנִים, אִם יֵשׁ** (מד) **יִשְׂרָאֵל אֶחָד בֵּינֵיהֶם, אוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל קוֹרֵא רִאשׁוֹן** (מה) **מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.** ס**וְכֹל שֶׁאֵין בָּהֶם יִשְׂרָאֵל כְּדֵי סְפוּקָם אוֹ שֶׁאֵין שָׁם יִשְׂרָאֵל כְּלָל, קוֹרֵא כֹּהֵן אַחַר כֹּהֵן, שֶׁאֵין שָׁם מִשּׁוּם פְּגָם, שֶׁהַכֹּל יוֹדְעִים שֶׁאֵין שָׁם אֶלָּא כֹּהֲנִים, וְהוּא הַדִּין לְעִיר שֶׁכֻּלָּהּ לְוִיִּם:** ג **אִם קָטָן קוֹרֵא בַּתּוֹרָה בְּצִבּוּר, בְּסִימָן רפ"ב** (ספי"ס ג-ז). **אִם אֵין כֹּהֵן אֶלָּא סוּמָא אוֹ שֶׁאֵינוֹ בָּקִי, בְּסִימָן קל"ט** (ספי"ס ג-ג): ד **בְּנֵי אָדָם** (מו) **הַחֲבוּשִׁין בְּבֵית הָאֲסוּרִין,** (מז) * **אֵין מְבִיאִים אֲצִלָּם סֵפֶר תּוֹרָה** (מח) **אֲפִלּוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים.** הָגָה: וְהֵינוּ דַּוְקָא בְּשָׁעַת הַקְּרִיאָה לְבַד, **אֲבָל אִם** (כ"מ) **יְכוֹלִים לוֹ סֵפֶר תּוֹרָה** (מט) **יוֹם אוֹ יוֹמַיִם קֹדֶם, מֵתֶר** (מהר"ם פדואה סימן פ"ח). (נ) * **וְאִם הוּא אָדָם** דְּאִם אֵיתָא שֶׁהוּא פָּגוּם אַף בְּנוֹ פָּגוּם, אֲבָל לְאָבִיו אָסוּר. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ק יח): (כ"מ) **לַתּוֹרָה.** וְהוּא הַדִּין לוֹי שֶׁלֹּא צִבּוּר יְכוֹל לִקְרוֹת לוֹי אַחַר לַתּוֹרָה. פְּרִי חָדָשׁ. וְכֵן

בֵּאוּר הַלָּכָה

יד * **אֵין מְבִיאִין וְכוּ'** הַמָּקוֹר הוּא מִירוּשַׁלְמִי (יומא פ"ו ה"א) הַמּוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתב המרדכי ספ"ק דר"ה) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ שָׁם, בְּכָל אַתַר אַתְּ אָמַר הָלַךְ אֵצֶל תּוֹרָה, וְכָאן אַתְּ אָמַר מוֹלִיכִין אֶת הַתּוֹרָה אֵצֶל [דְּהֵינוּ מַה דְּאִיתָא בְּיוֹמָא פֶּרֶק בָּא לוֹ, חַזָּן הַכְּנֶסֶת נוֹתֵן הַסֵּפֶר תּוֹרָה לְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת וְהָרֹאשׁ לְסָגָן וְהַסָּגָן לְכֹהֵן גָּדוֹל], אֶלָּא עַל יְדֵי שֶׁהָם בְּנֵי אָדָם גְּדוֹלִים הַתּוֹרָה נִתְעַלָּה בָּהֶם וְכוּ', עַיֵּן שָׁם בְּבֵית יוֹסֵף. וּבָאֱמֶת הַדָּבָר תָּמוּהַּ, דְּהִירוּשַׁלְמִי מֵירֵי כְּשֶׁאִפְשָׁר לוֹ לַמָּקוֹם שֶׁהַסֵּפֶר תּוֹרָה מֻנַּחַת וְלוֹ לָזוּל הוּא כְּשֶׁמּוֹלִיכִין סֵפֶר תּוֹרָה אֵצְלָן, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה שֶׁאֲנוּסִים הֵם וְרוֹצִים לְקַיֵּם מִצְוַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה לָמָּה לֹא נְבִיאֶהָ אֲלֵיהֶם, מַאי דִּילוּתָא הוּא לְסֵפֶר תּוֹרָה כְּשֶׁבָּנֵי אָדָם מְהַדְּרִין אַחֲרֶיהָ לִקְרוֹת בָּהּ אִם נְבִיאֶהָ אֲלֵיהֶם כֵּיוָן שֶׁהֵם אֵינָם יְכוֹלִים לֵילֵךְ אַחֲרֶיהָ, אַחַר כָּךְ מְצָאתִי בְּפִרְיֵי חָדָשׁ שֶׁתְּמַהּ גַּם כֵּן בָּזֶה, וּכְאֶמֶת כֵּן הוּא דַּעַת הָאוֹר זָרוּעַ (ח"א הל' קריאת שמע סִי' ט) דְּלִחוֹלֶה מֵתֶר לְהָבִיא סֵפֶר תּוֹרָה אֲצָלוֹ לִקְרוֹת בָּהּ מִשּׁוּם דְּאָנוּס הוּא וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה (אות י) מִשְּׁמוֹ, וּבְאוֹר זָרוּעַ גּוּפֵיהּ מְבֹאָר טַעֲמוֹ וְזֶה לְשׁוֹנוֹ דְּאִם לְאוֹתָם מְבִיאִים בְּצִבּוּר כְּבוֹדָם, לָזֶה שְׁאָנוּס כָּל שֶׁכֵּן שֶׁמְּבִיאִים לְבֵיתוֹ עַיֵּן שָׁם, וּלְפִי זֶה הוּא הַדִּין בַּחֲבוּשִׁים בְּבֵית הָאֲסוּרִים, דְּמַאי שְׁנָא. **וּלְדִינָא נִרְאֶה דְּאֲפִלּוּ לְהַמַּרְדְּכִי** (ראש השנה פ"א סִי' תשי) **דְּאוֹסֵר אֲפִלּוּ בְּאָנוּס, אֵינוֹ מֵירֵי כִּי אִם בְּיָחִידִים הַחֲבוּשִׁים וְרוֹצִים לְהַכְנִיף עֲשָׂרָה שָׁם לִקְרִיאַת הַתּוֹרָה, בָּזֶה אוֹסֵר** וְדִלְמָא כְּאוֹר זָרוּעַ דְּמַשְׁמַע שָׁם דְּמַתִּיר לְחוֹלֶה לְהַכְנִיף עֲשָׂרָה שָׁם וּלְהָבִיא הַסֵּפֶר תּוֹרָה אֲצָלוֹ, וּמִשַּׁעַם דְּמִן הַדִּין יֵשׁ לוֹמַר דְּאֵין חִלּוּק עַל יָחִיד מִצְוַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה בִּזְמַן שֶׁאֵין יָכוֹל לֵילֵךְ לְבֵית הַמְּדְרָשׁ, **אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ שָׁם עֲשָׂרָה** כֵּיוָן דְּחַל עֲלֵיהֶם חוֹבַת קְרִיאָה וְהֵם אֵינָם יְכוֹלִים לָצֵאת מִשָּׁם וְלֵילֵךְ אַחֲרֶיהָ **גַּם הַמְּרְדְּכִי מוֹדֶה דְּצָרִיךְ לְהָבִיא לָהֶם סֵפֶר תּוֹרָה לִקְרוֹת בָּהּ,** וּמְצָאתִי בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ק יז) שֶׁגַּם הוּא כָּתַב לְחַד תַּרוּצָא דְּהַמְּרְדְּכִי לֹא מֵירֵי כְּשֶׁיֵּשׁ שָׁם עֲשָׂרָה, כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי לְדִינָא:

* **וְאִם הוּא אָדָם חָשׁוּב וְכוּ'.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ג) **בְּמֵה שֶׁכָּתְבוּ דְּדַוְקָא אָדָם חָשׁוּב בַּתּוֹרָה,** וְהוּא מֵהַגְּרָ"א בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת מֹהַרְ"ם פָּאדוּוָה (סִי' פח), וְעַיֵּן שָׁם שֶׁפִּקְפֵּק מֵהַיְרוּשַׁלְמִי (יומא פ"ו ה"א) מַהָא דְּפָרִיךְ שָׁם מֵרֵישׁ גְּלוּתָא אַף דְּהוּא בְּנֵי מְהֻחָשְׁבִים וְהָעֲשִׁירִים, אַלְמָא דְּדַוְקָא חָשׁוּב בַּתּוֹרָה בְּעֵינָן. **וְרָאִיתִי בְּתַשְׁבֵּ"ץ** קָטָן סִימָן קפ"ט **שֶׁכָּתַב בְּהֶקֵּף מִזֶּה** וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, בִּירוּשַׁלְמִי פֶּרֶק בָּא לוֹ, תּוֹרָה לְהוֹלִיכָהּ אֶל אֲנָשִׁים שֶׁצְּרִיכִין לָהּ, כִּי כְּבוֹדָהּ שֶׁיֹּלְכוּ אֲנָשִׁים אֵלֶיהָ, (ד"ה אין מביאין) שֶׁכָּתַבְנוּ דְּדַוְקָא כְּשֶׁאֵין שָׁם עֲשָׂרָה, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ שָׁם עֲשָׂרָה חֲבוּשִׁים, מֵתֶר: (מח) **אֲפִלּוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים.** וּמַה שֶּׁהוֹלְכִין מִבֵּית הַכְּנֶסֶת מְנִין אֲנָשִׁים לְאֵלּוּ בֵּית וְנוֹשְׁאִין סֵפֶר תּוֹרָה עִמָּהֶם כְּדֵי לִקְרוֹת שָׁם, וַדַּאי אֵינוֹ נָכוֹן, דְּהָא אֶפְשָׁר לָהֶם לִשְׁמֹעַ הַקְּרִיאָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת [אַלְיָה רַבָּה (סק"ק יז)]. וְיֵשׁ (מה) שְׁמְצַדְּדִין עֲלֵיהֶם זְכוּת מִשּׁוּם שֶׁכָּל אֶחָד רוֹצֶה בְּעִצְמוֹ לַעֲלוֹת בַּתּוֹרָה בַּיָּמִים הָאֵלֶּה, אֲבָל אֵין זֶה מַסְפִּיק לְזַלְזֵל בְּסֵפֶר תּוֹרָה מִשּׁוּם זֶה לְטַלְטְלָהּ מִבֵּית הַכְּנֶסֶת, וּבְפָרַט בַּיָּמִים הַנּוֹרָאִים שֶׁמְּנָהֵג לְמָכֹר מִצְוֹת, עַל פִּי רֹב גּוֹרְמִים בָּזֶה הֶפְסֵד לְהַכְנָסוֹת שֶׁל צְדָקָה, אֲכָן אִם גַּם הֵם מוֹכְרִין הַמִּצְוֹת, וּמִתְרַבֶּה עַל יְדֵי זֶה הַכְנָסָה שֶׁל צְדָקָה, (מו) מִסְתַּבְּרָא שֶׁאֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה, וּמִכָּל מָקוֹם מַה טּוֹב אִם יוּכְלוּ לְקַבֵּעַ שָׁם מָקוֹם לַסֵּפֶר תּוֹרָה עַל אֵיזֶה זְמַן קָצָר וּכְדִלְקַמָּה: **(מט) יוֹם אוֹ יוֹמַיִם קֹדֶם.** וְהָאַחֲרוֹנִים (מז) הִסְכִּימוּ דְּהוּא הַדִּין אִם הֵכִין מָקוֹם לַסֵּפֶר תּוֹרָה בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁיָּהֵא מֻנָּח שָׁם יוֹם אוֹ יוֹמַיִם, דְּשַׁפִּיר דָּמֵי, (מם) וּבִלְבַד שֶׁיְּנִיחֶהָ שָׁם בְּמָקוֹם שֶׁהֵכִין קֹדֶם זְמַן הַקְּרִיאָה, וּבְשָׁעַת הַקְּרִיאָה יוֹצִיאֶנָּה וְיִקְרָא בָּהּ, וְאַחַר כָּךְ יַחֲזִירֶנָּה לְשָׁם, דְּאָז אֵין מִינְכַּר שֶׁהֻכְנְסָה הָיְתָה לְצָרְכָּהּ קְרִיאָה בִּלְבַד, (מט) אֲבָל שֶׁקָּבַע דִּירָתָהּ בְּכָאן לְאוֹתוֹ זְמַן: (נ) **וְאִם הוּא אָדָם חָשׁוּב.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (נ) **גָּדוֹל בַּתּוֹרָה,** דְּאַדְרַבָּה הַתּוֹרָה מִתְעַלֵּית עַל יְדֵי אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים וְלָאו זְלוּל אֶצְלָהּ

בַּאֵר הַיֵּטֵב

הַקּוֹנָה מִצְוֹת, אִם הוּא כֹּהֵן יָכוֹל לִקְרוֹת לְכֹהֵן אַחַר דְּהַכֹּל יוֹדְעִים שֶׁהוּא קוֹנֶה הַמִּצְוֹת לְכַבֵּד אֲחֵרִים. ט"ז (סק"י): **יד** (נכ) **מְכִינִים.** הֵינוּ אָרוֹן אוֹ תֵּבָה עַל יוֹם אוֹ יוֹמַיִם,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לַתּוֹרָה, וְהַקּוֹנָה הַמִּצְוֹת הוּא כֹּהֵן אוֹ לֵוִי, (ט) יָכוֹל לְצַוּוֹת לִקְרוֹת לְכֹהֵן אוֹ לֵוִי אַחֵר, וְאֵין בָּזֶה מְשׁוּם פְּגָם, שֶׁהַכֹּל יוֹדְעִין שֶׁהַדָּרָךְ הוּא לְכַבֵּד אֲחֵרִים: **יב** (מג) **שֶׁכֻּלָּהּ כֹּהֲנִים וְכוּ'.** וְהֵינוּ דַּוְקָא כְּשֶׁאֵין שָׁם גַּם כֵּן לֵוִי כְּלָל, שֶׁאֵין יְכוֹלִין לְהִתְקַיֵּם כְּפִי הַדָּר שֶׁתִּקְּנוּ חַזַ"ל, וְעַל כֵּן טוֹב לְשַׁנּוֹת מִפְּנֵי הַשָּׁלוֹם, אֲבָל אִם יֵשׁ שָׁם עוֹד לֵוִי אֶחָד, יִקְרְאוּ כְּפִי הַמִּשְׁנָה (ט) כֹּהֵן לֵוִי יִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כָּךְ אֶת הַשְּׁאָר יִקְרְאוּ כֹּהֲנִים: **(מד) יִשְׂרָאֵל אֶחָד בֵּינֵיהֶם.** אֲבָל אִם יֵשׁ (מם) שְׁנֵי יִשְׂרְאֵלִים, וְכָל שֶׁכֵּן יוֹתֵר, הוּא בְּכְלַל מַה שֶּׁכָּתַב הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ אַחַר כָּךְ, שֶׁאֵין בָּהֶם יִשְׂרָאֵל כְּדֵי סְפוּקָם, וְעַל כֵּן יִקָּרֵא הַכֹּהֵן בְּתַחִלָּה, (מט) וְגַם יִקָּרֵא הַכֹּהֵן בִּמְקוֹם לֵוִי, וְאַחַר כָּךְ יִקְרְאוּ הַיִּשְׂרְאֵלִים, וְיֶתֶר הָעֲלִיּוֹת יַשְׁלִימוּ בְּכֹהֲנִים. וְאִם יֵשׁ שְׁנֵי לְוִיִּם וּשְׁנֵי יִשְׂרְאֵלִים, קוֹרֵא (מ) כֹּהֵן לֵוִי וְיִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כָּךְ עוֹד כֹּהֵן וְלֵוִי וְיִשְׂרָאֵל, וְכֹהֵן קוֹרֵא שְׁבִיעִי וְכָל שֶׁכֵּן יֶתֶר עֲלִיּוֹת הַנּוֹסָפוֹת: **(מה) מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.** שֶׁלֹּא יֹאמַר כָּל אֶחָד לָמָּה אַתָּה קוֹרֵא רִאשׁוֹן יוֹתֵר מִמֶּנִּי. וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁיֵּשׁ רַק לֵוִי אֶחָד בְּעִיר שֶׁכֻּלָּהּ כֹּהֲנִים, אוֹתוֹ לֵוִי קוֹרֵא רִאשׁוֹן מַהַאי טַעְמָא. אִם אֵין שָׁם אֶלָּא כֹּהֲנִים (מם) וּלְוִיִּם, יִקָּרֵא כֹּהֵן אַחַר כֹּהֵן בְּהֶפְסֵק לֵוִי בֵּינֵיתַיִם. כֹּהֵן שֶׁהוּא אָבֵל וְאֵין כֹּהֵן אַחֵר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, בְּשַׁבָּת מֻתָּר לִקָּרְאוֹ לְכֹהֵן, שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִרְאֶה כְּאֲבֵלוּת בְּפָרְהֶסְיָא, וּבְחֹל לֹא יַעֲלֶה, דְּאָבֵל אָסוּר בְּדִבְרֵי תּוֹרָה, וּמִכָּל מָקוֹם בֵּין בְּחֹל וּבֵין בְּשַׁבָּת יוֹתֵר טוֹב שֶׁיֵּצֵא מִתְּחִלָּה מִבֵּית הַכְּנֶסֶת וְיִקָּרְאוּ לְיִשְׂרָאֵל וּלְלֵוִי בִּמְקוֹם כֹּהֵן [אַלְיָה רַבָּה (סק"ק טו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: **יד** (מו) **הַחֲבוּשִׁים בְּבֵית הָאֲסוּרִין.** וְהוּא הַדִּין לְחוֹלֶה. (מח) וְיֵשׁ חוֹלְקִין בְּכָל זֶה כֵּיוָן דְּאֲנוּסִים הֵם, (מז) וּבְפָרְשַׁת זָכוֹר שֶׁהוּא דְּאוֹרַיְתָא בְּדַוְקָא יֵשׁ לְהָקֵל, (מד) וְאֶפְשָׁר דְּהוּא הַדִּין גַּם בְּפָרָשַׁת פָּרָה: **(מז) אֵין מְבִיאִין וְכוּ'.** כְּדֵי לִקְרוֹת בָּהּ בַּעֲשָׂרָה, וְהַטַּעַם שֶׁזְּלוּל הוּא לְסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁצְּרִיכִין שֶׁיְּהֵא מֻנָּח שָׁם יוֹם אוֹ יוֹמַיִם, דְּשַׁפִּיר דָּמֵי, (מם) וּבִלְבַד שֶׁיְּנִיחֶהָ שָׁם בְּמָקוֹם שֶׁהֵכִין קֹדֶם זְמַן הַקְּרִיאָה, וּבְשָׁעַת הַקְּרִיאָה יוֹצִיאֶנָּה וְיִקְרָא בָּהּ, וְאַחַר כָּךְ יַחֲזִירֶנָּה לְשָׁם, דְּאָז אֵין מִינְכַּר שֶׁהֻכְנְסָה הָיְתָה לְצָרְכָּהּ קְרִיאָה בִּלְבַד, (מט) אֲבָל שֶׁקָּבַע דִּירָתָהּ בְּכָאן לְאוֹתוֹ זְמַן: (נ) **וְאִם הוּא אָדָם חָשׁוּב.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (נ) **גָּדוֹל בַּתּוֹרָה,** דְּאַדְרַבָּה הַתּוֹרָה מִתְעַלֵּית עַל יְדֵי אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים וְלָאו זְלוּל אֶצְלָהּ

יא (ט) **שֶׁיִּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה** (הגב"י סק"ו) **וְנַחֲלַת צְבִי** (עטרת צבי ס"ק טו) **וְט"ז** (סק"י) **וּמָגֵן אַבְרָהָם** (ס"ק יט), **וְלִכְאוֹרָה** מִשְׁמַע דְּלֹא כְּרַשַׁ"ל (הובא במטה משה סִי' רמ"ח): **יב** (ט) **נַחֲלַת צְבִי** (עטרת צבי ס"ק י) **וְט"ז** (סק"י יא) **וְאֵלִיָּה רַבָּה** (ס"ק סח), **וְלִכְאוֹרָה** מִשְׁמַע **מָגֵן אַבְרָהָם** (סק"כ) שֶׁכָּתְבוּ דְּיֵאוֹחֲרוּ הַכֹּהֵן, דְּבִלְאו הָכִי לְמַאן דְּאָמַר קְדִימַת כֹּהֵן דְּאוֹרַיְתָא דִּין הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ רְפוּי מִזֶּה, עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם: **(לא)** כֵּן מַסְקָנַת הָאַלְיָה רַבָּה (שם) **וְהֵכִי מִסְתַּבְּרָא, וְלִכְאוֹרָה** כֵּן מִשְׁמַע (שם) דְּמַשְׁנָה לְאָחֵד, וְכֵן כָּתַב בְּשֻׁלְחַן עָרוּךְ שִׁבְעָה שִׁמְּשׁוּ (סִי' ו סי"ח אות יא): **(לא)** כֵּן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם): **(מ)** אַחֲרוֹנִים: **(מא) וְאֲפִלּוּ אֵין שָׁם אֶלָּא רַק שְׁנֵי לְוִיִּם, גַּם כֵּן יִקְרָא הַכֹּהֵן מִתְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ לֵוִי וְאַחַר כָּךְ עוֹד הַפַּעַם כֹּהֵן וְאַחַר כָּךְ לֵוִי וְיֶתֶר הָעֲלִיּוֹת יַשְׁלִימוּ בְּכֹהֲנִים,** וְלִכְאוֹרָה לַהּ דְּכִשְׁנֵי לְוִיִּם דִּינָא הוּא דְּלֵוִי קוֹרֵא רִאשׁוֹן מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם, דְּהָרֵי בִּשְׁנַיִם גּוּפָא שַׁיָּךְ דִּלְמָא אֲתֵי לְאִנְצוֹחֵי [שַׁלְחַן

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(כג) חָשׁוּב, (נא) בְּכָל עִנְיָן שֶׁרִי (אור זרוע (מ"ס הל' קריאת שמע סי' ט) הגהות אשרי פרק (ג') [קמא] דברכות (סי' ז) מרדכי סוף פרק קמא דראש השנה (סי' תצ"ו)):

קלו מִי הֵם הַנִּקְרָאִים לַסֵּפֶר תּוֹרָה בְּשַׁבָּת. וּבוֹ סְעִיף אֶחָד:

א (א) * [א]בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב וְיוֹם הַכִּפּוּרִים, קוֹרִים אַחַר הַלְוִי (ב) תַּלְמִידֵי חֲכָמִים (ס) הַמְמֻנִּים עַל הַצִּבּוּר, וְאַחֲרֵיהֶם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הָרְאוּיִם לְמַנּוֹתָם פַּרְנָסִים עַל הַצִּבּוּר (שֶׁשּׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ דְּבַר הֲלָכָה בְּכָל מָקוֹם וְאוֹמֵר), וְאַחַר כָּךְ בְּנֵי תַּלְמִידֵי חֲכָמִים (ג) שֶׁאֲבוֹתֵיהֶם מְמֻנִּים עַל הַצִּבּוּר, (ד) וְאַחַר כָּךְ רְאשֵׁי כְּנֵסִיּוֹת (ה) וְכָל הָעָם:

א גִּשְׁרֵי ס' (ע"א).

קלז כַּמָּה פְּסוּקִים צְרִיכִים לִקְרֹא לְכָל אֶחָד. וּבוֹ ו' סְעִיפִים:

א [א]בְּיוֹם שֶׁקּוֹרִין שְׁלֹשָׁה אֵין קוֹרִין (א) פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה פְּסוּקִים. 'וַיְדַבֵּר' עוֹלֶה (ב) מִן הַמִּנְיָן. וְאִי סָלִיק עִנְיָנָא בְּבָצִיר מֵעֲשָׂרָה פְּסוּקִים, (ג) [ב]כְּגוֹן פָּרָשַׁת עֲמָלֵק שֶׁאֵין בָּהּ אֶלָּא תִּשְׁעָה פְּסוּקִים, שַׁפִּיר דָּמֵי: ב [ג]אֵין קוֹרִין

א מְגִלָּה כ"א (ע"ב). ב תּוֹסְפוֹת (שם ד"ה אין) וְהָרא"ש (שם פ"ג סי' ב). ג שָׁם בַּגְּמָרָא.

בֵּאוּר הַיטֵב

דְּעִקָּר תְּלוּי בְּאִם שְׁעוֹשִׂין מָקוֹם קָבוּעַ לַסֵּפֶר תּוֹרָה. וּבְפָרָשַׁת זָכוֹר מָתָר לְהָבִיא סֵפֶר תּוֹרָה אֶצְלוֹ. מֻגָּן אַבְרָהָם (ס"ק כב): (כג) **חָשׁוּב.** בְּהַגָּהוֹת אֲשֵׁרִי (ברכות פ"א סי' ז) בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ (מ"א הל' קריאת שמע סי' ט) מַשְׁמַע דְּתַרְתֵּי בְּצַי, חוֹלֶה וְאָדָם חָשׁוּב, אֲבָל בְּאוֹר זָרוּעַ מַשְׁמַע דְּחוֹלֶה אֲפִלּוּ אֵינוֹ חָשׁוּב וְחָשׁוּב אֲפִלּוּ אֵינוֹ חוֹלֶה שָׁרֵי. דְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות י):

א (א) **הַמְמֻנִּים.** בְּמָקוֹם שְׁנּוֹהֲגִים שֶׁהַפַּרְנָס עוֹלֶה, אֵינוֹ רַשַּׁאי לְמַחל לְאַחַר שֶׁיִּקְרָא בְּמְקוֹמוֹ. ר"מ מִינְץ סִימָן ו'. אִם יֵשׁ הַרְבֵּה חֲתָנִים הַנּוֹשְׂאִים בְּתוּלוֹת, הֵם קוֹדְמִים לְאֵלְמָנָה, וְאֵלְמָנָה לְחֻלּוּצָה וַחֲלוּצָה לְגֵרוּשָׁה, וְהוּא דְּכָלָם שָׁוִין בִּירִיעַת הַתּוֹרָה וְאֵין בֵּינֵיהֶם כֹּהֲנִים אוֹ לְוִיִּם. שְׁיָרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט סי' קלה ס"ק יא). וְכֵן בְּמָקוֹם שְׁנּוֹהֲגִים כְּשֶׁיֵּשׁ לְיָחִיד סֵפֶר תּוֹרָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת כְּשֶׁעוֹשָׂה שִׂמְחָה קוֹרִין בַּסֵּפֶר תּוֹרָה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְעַיֵּן בְּסֵפֶר שָׂמֶן הַמָּאוֹר דִּבְחֻשּׁוּב אֲפִלּוּ (פ) אֵינוֹ אָנוּס שָׁרֵי, (נכ) וְיֵשׁ מַחְמִירִין בְּחֻשּׁוּב לְחוּד, וְטוֹב שֶׁיְּכַוֵּן מָקוֹם: (נא) **בְּכָל עִנְיָן שָׁרֵי.** הַיְנוּ אֲפִלּוּ בְּלִי הֶכֵּנַת מָקוֹם:

א (א) **בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב וְכוּ'.** שְׁקוֹרִין הַרְבֵּה: (ב) **תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הַמְמֻנִּים וְכוּ'.** כָּתַב מַהֲרִי"ל (הל' תפילת יו"ט) מִצְוָה לִקְרוֹת בְּיוֹם טוֹב אֲנָשִׁים הַמַּעֲמִידִים הַקְהִלָּה, לְפִיכָךְ הֵם קוֹדְמִין לְכֹל אִם אֵין שָׁם תַּלְמִיד חָכָם מֻפְלָג [מֻגָּן אַבְרָהָם (סק"א)]: (ג) **שֶׁאֲבוֹתֵיהֶם וְכוּ'.** שֶׁמְּחֻיָּבִין לְכַבְּדָם בִּשְׁבִיל כְּבוֹד אֲבוֹתָם, שַׁיָּשׁ בָּזֶה כָּבוֹד לָאָבוֹת: (ד) **וְאַחַר כָּךְ רָאשֵׁי כְּנֵסִיּוֹת.** וְכָל זֶה מַיָּרֵי בִּמְקוֹמוֹת שֶׁאֵין מוֹכְרִין הַמְּצוֹת אֶלָּא שֶׁעוֹמֵד הַמְמֻנֶּה וְקוֹרֵא לְפִי הַכָּבוֹד, אֲבָל בִּמְקוֹמוֹת שֶׁמּוֹכְרִין הַמְּצוֹת וְנוֹפֵל הַמָּעוֹת לִצְדָקָה, כָּל הַקּוֹנֶה אוֹתָם יֵשׁ לוֹ רְשׁוּת לְכַבֵּד לְמִי שֶׁיִּרְצֶה, וּמִלְּבַד שֶׁיִּקְרָא לְכָל אֶחָד לְפִי כְּבוֹדוֹ, שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי מַחֲלֹקֶת [לְבוּשׁ], גַּם יִקְרָא הַחִיּוּבִים שֶׁזֶּה לֹא מָכְרוּ לוֹ [שַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער ב סי"ד)]: (ה) **וְכָל הָעָם.** (שער ב סי"ד) שֶׁגְּדוֹל הַצִּבּוּר הוּא הַמַּסַּיֵּם הַסִּדְרָה [אַחֲרוֹנִים]. כָּתַב בְּתְשׁוּבַת ר"מ מִינְץ סִימָן ו' בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁהַפַּרְנָס הוּא עוֹלֶה, אֵינוֹ רַשַּׁאי לְמַחל לְאַחַר שֶׁיִּקְרָא בִּמְקוֹמוֹ, וּפְרָטֵי דִּין זֶה מְבֹאָר לְקַמָּן סִימָן קנ"ג סָעִיף י"ב עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק עו). כָּתַב פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"א) מַה שְּׁנּוֹהֲגִין בְּאֵיזֶה קְהִלּוֹת קְטַנּוֹת לִקְרֹא לְפִי הַשָּׁנִים עַם הָאָרֶץ קֹדֶם לְתַלְמִיד חָכָם, לָאו שֶׁפִּיר עָבְדִי וְאִסּוּרָא הוּא וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה בשבת) מַה שֶּׁהֶעְתַּקְנוּ מִלְּבוּשׁ וּמִשַּׁעֲרֵי אֶפְרַיִם וּמִיתֶּר הָאֲחֲרוֹנִים בְּעִנְיַן הַנְהָגַת הַחִיּוּבִים לַעֲלוֹת לַתּוֹרָה:

א (א) **פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה פְּסוּקִים.** אִיתָא בַּגְּמָרָא (מגילה כא:) שֶׁנִּתְקַן כְּנֶגֶד עֲשָׂרֶת הַדִּבְּרוֹת אוֹ כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם, וַעַיֵּן שָׁם עוֹד: (ב) **מִן הַמִּנְיָן.** הַיְנוּ (פ) אַף עַל פִּי שֶׁאֵין לְמַדִּין מִמָּקוֹם שׁוּם חִדּוּשׁ: (ג) **כְּגוֹן פָּרָשַׁת עֲמָלֵק.** שְׁקוֹרִין בְּפוּרִים, וְלֹא רָצוּ חֲזַ"ל

בֵּאוּר הַלָּכָה

כָּאן אִתּוֹ אֲמַרְתִּ הֲלוֹךְ אַחַר תּוֹרָה וְכָאן אִתּוֹ אֲמַרְתִּ מוֹלִיכִין הַתּוֹרָה אֶצְלוֹ, אֶלָּא עַל יְדֵי בְּנֵי אָדָם גְּדוֹלִים הַתּוֹרָה מִתְעַלָּה, מִכָּאן רָאיָה שֶׁאֵין אִסּוּר לִקְרֹא לַתּוֹרָה עָשִׂיר מְכֻבָּד לִפְנֵי תַּלְמִיד חָכָם מִפְּנֵי שֶׁעַל יְדֵי אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים הַתּוֹרָה מִתְעַלָּה עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, הֲרֵי מִשְׁמַע מִדְּבָרָיו דַּאֲנָשִׁים גְּדוֹלִים הַמְּזֻקָּרִים בִּירוּשָׁלְמִי הוּא לְאוֹ דַּוְקָא תַּלְמִיד חָכָם, **וְלֹא הָעְתַּקְתִּי דִּדְעָתוֹ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה מִפְּנֵי שֶׁדִּבְרָיו קְשִׁין שֶׁהֲרֵי מְסוּף דִּבְרֵי הִירוּשָׁלְמִי מְבֹאָר בְּהַפּוּךְ מִזֶּה וְכֵנֵ"ל, אַכְ אַחֲרֵי בֵּינוֹתִי רְאִיתִי שֶׁהָרַמְ"א בְּסִימָן רפ"ב הֶעְתִּיק דִּין דְּתַשְׁבֵּ"ץ לְהֲלָכָה** [וּמֵה שֶּׁנִּרְשַׁם שָׁם אוֹר זָרוּעַ טָעוּת הוּא, שֶׁלֹּא נִמְצָא כְּלָל בְּאוֹר זָרוּעַ רַק בְּתַשְׁבֵּ"ץ הַנַּ"ל שֶׁזֶּהוּ לְשׁוֹנוֹ מִפִּי כְּתָבוֹ], **וְאוּלַי שֶׁהָרַמְ"א מְחַלֵּק בֵּין לִקְרוֹתוֹ לַתּוֹרָה וּבֵין לְהָבִיא סֵפֶר תּוֹרָה אֶצְלוֹ, דְּלָזֶה בְּצִינּוֹן חָשׁוּב בְּיוֹתֵר,** וְאַף עַל גַּב שֶׁהַתַּשְׁבֵּ"ץ בְּעַצְמוֹ הוֹצִיא דִּינוֹ רַק מֵהַיְרוּשַׁלְמִי הַנַּ"ל, הָרַמְ"א הֶחְלִיט אֶת דִּינוֹ רַק מִסְּבָרָא בְּעַלְמָא הוֹצִיא דִּינוֹ רַק מֵהַיְרוּשַׁלְמִי הַנַּ"ל, הָרַמְ"א הֶחְלִיט אֶת דִּינוֹ רַק מִסְּבָרָא בְּעַלְמָא

וְצָרִיךְ עִיּוּן:

א * **בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב וְכוּ'. וְעַתָּה נִסְדַּר הַחִיּוּבִים שֶׁהִפְקִיעַ מֵחַיָּב לְצִוּוּת לִקְרוֹתָם קֹדֶם לָאֲחֵרִים וּכְפִי הַהַקְּנָאוֹת וְהַהֶתֵּרוּת שֶׁהִנְהִיגוּ רַבּוֹתֵינוּ הַגְּדוֹלִים וּכְפִי הַמְּבֹאָר בְּלְבוּשׁ וּמָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן רפ"ב וּשְׁאֵרֵי אַחֲרוֹנִים.** חָתָן בְּיוֹם חֻפָּתוֹ. חָתָן בְּשַׁבָּת קֹדֶם הַחֲתֻנָּה שֶׁמְּזַמְּרִים אוֹתוֹ. נַעַר שֶׁנַּעֲשָׂה בַּר מִצְוָה בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת. בַּעַל אִשָּׁה יוֹלֶדֶת, בְּשַׁבָּת שֶׁהוֹלָכָת לְבֵית הַכְּנֶסֶת. חָתָן בְּשַׁבָּת שֶׁאַחַר הַחֲתֻנָּה. יְאַרְצַיְט בְּשַׁבָּת שֶׁהוּא יוֹם שֶׁמֵּת בּוֹ אָבִיו אוֹ אִמּוֹ. אֲבִי יֶלֶד זָכָר, בְּשַׁבָּת שִׁלְּפָנֵי הַמִּילָה, וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁנּוֹהֲגִין שֶׁגַּם הַמּוֹהֵל וְהַסַּנְדָּק הֵם חִיּוּבִים וְיֵשׁ שֶׁאֵין נוֹהֲגִין כֵּן רַק מְכַבְּדִין אוֹתָן בְּהַגְבָּהַת הַסֵּפֶר תּוֹרָה. חָתָן בְּיוֹם חֻפָּתוֹ, הַיְנוּ בְּכָל כְּשֶׁיֵּשׁ הַחֻפָּה בְּיוֹם זֶה, הוּא קוֹדֵם לְכָל הַחִיּוּבִים אֲפִלּוּ לְנַעַר שֶׁנַּעֲשָׂה בַּר מִצְוָה בְּיוֹם זֶה וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁקּוֹדֵם לְיָאר צַיִט. נַעַר שֶׁנַּעֲשָׂה בַּר מִצְוָה בְּאוֹתוֹ [שְׁבוּעַ] (שַׁבָּת), [שַׁבָּת], אִם יֵשׁ לוֹ עִיטְרָת [וְהַיְנוּ שֶׁהוּא מִתּוֹשְׁבֵי הָעִיר], הוּא קוֹדֵם לְכָל הַחִיּוּבִים כֵּיוָן שֶׁהוּא זְמַן חֻפּוֹתוֹ. [וּכְשֶׁקּוֹרְאִין נַעַר בַּר מִצְוָה אָבִיו מְבָרֵךְ בָּרוּךְ שֶׁפְּטָרַנִי מֵעֹנְשׁוֹ שֶׁל זֶה כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן רכ"ה (ס"ב)], מִלְּבַד חָתָן שֶׁמְּזַמְּרִין לוֹ שֶׁהוּא שָׁנֶה לוֹ, וְיָטִילוּ גּוֹרָל, וְאִם אֵין הַנַּעַר שֶׁנַּעֲשָׂה בַּר מִצְוָה מִתּוֹשְׁבֵי הָעִיר, אַף שֶׁמְּחֻיָּבִין לְקָרוֹתוֹ, מִכָּל מָקוֹם אֵין דּוֹחֶה שׁוּם חִיּוּב שֶׁל תּוֹשְׁבֵי הָעִיר. הָחָתָן בְּשַׁבָּת שֶׁקֹּדֶם הַחֲתֻנָּה הוּא גַּם כֵּן קוֹדֵם לְכָל הַחִיּוּבִים, וַאֲפִלּוּ אִם לֹא תִּהְיֶה הַחֲתֻנָּה בְּאוֹתוֹ שַׁבָּת, כְּגוֹן שֶׁהוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת חֲפָתוֹ בְּעִיר אַחֶרֶת רָחוֹק מִכָּאן, דּוֹחֶה גַּם כֵּן לְכָל הַחִיּוּבִים, וְדַוְקָא לְמִי

(נכ) הַגָּה בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יט) כָּתַב דְּאִדְּלַעֵיל קָאֵי שֶׁהָיָה חָבוּשׁ בְּבֵית הָאֲסוּרִים שֶׁהוּא אָנוּס אוֹ שֶׁהוּא חוֹלֶה, אֲבָל בְּסֵפֶר שָׂמֶן הַמָּאוֹר מַשִּׂיג עָלָיו דִּמְדִבְרֵי הַדְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות י) שֶׁהֶבִיא מֵהַמַּרְדְּכִי (ראש השנה פ"א סי' תשי) מַשְׁמַע דְּמִצַּדַּד דְּבְחֻשּׁוּב לְחוּד

שַׁעַר הַצִּיּוּן

סַגִּי **וְכֵן מַשְׁמַע מֵהַגָּהָ"א דְּכַוָּנַת הָרַמְ"א לְהַקֵּל בְּחֻשּׁוּב לְחוּד:** (נכ) הַגָּהַת אֲשֵׁרִ"י (ברכות פ"א סי' ז) הַמּוּבָא בְּמֻגָּן אַבְרָהָם (ס"ק כג):

א (פ) רַשִׁ"י (מגילה כא: ד"ה וידבר):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah